

Rupsen horen poepen

Het najaar ligt gelukkig al ver achter ons en zelfs het voorjaar begint op zijn einde te lopen. Je zou denken dat je de typische nachtvlinders van de voorjaarsperiode niet tot nauwelijks meer tegenkomt, maar niks is minder waar. Je kan ze nu namelijk samen met een hoop andere soorten in nog grotere aantallen tegenkomen: als rups. Als je door de bossen loopt kunnen de rupsen zelfs zo talrijk zijn dat je de keutels van de rupsen kan horen vallen.

Tekst & foto's:
Jurriën van Deijk
De Vlinderstichting

In het vroege voorjaar zijn jonge blaadjes vers en nog lekker mals. Hiermee zijn ze ook extra voedzaam en zie je een piek in het aantal blad-etende insecten, waaronder nachtvlinders, in bijvoorbeeld eiken. Naarmate het seizoen vordert worden de bladeren taaier en daalt de voedingswaarde. Deze insectenpiek in het voorjaar is op zijn beurt weer erg belangrijk hoger op in de voedselketen voor insectenetende vogels en hun jongen, zoals mezen waarvan het broedsucces onder andere afhankelijk is van de omvang van de rupsenaantallen. Van welke soorten nachtvlinders kun je rupsen in deze tijd voornamelijk aantreffen? In dit stuk zullen vier van de meest waargenomen soorten worden besproken. Van rupsen zijn er altijd meer dan van de vlinders, maar er wordt veel minder naar gekeken.

Mezen zijn voor hun broedsucces onder andere afhankelijk van de omvang van rupsenaantallen.

De rupsen van de **kleine wintervlinder** zijn misschien wel de meest algemene rupsen die je in deze periode kan tegenkomen. Ze zijn groen van kleur met witgele lengtestrepen en je kunt ze op allerlei loofbomen en struiken vinden.

De **grote wintervlinder** is de rups die het meeste wordt doorgegeven in de maand mei. Mogelijk komt dit doordat hij heel algemeen is, relatief groot is en omdat hij goed te herkennen is. Beter dan de kleine wintervlinder bijvoorbeeld. De rupsen zijn variabel van kleur, maar ze hebben allemaal een bruine kop, vaak smalle, lichte lengtestrepen over de rug en een bredere lichte lengtestreek over de flank.

De **plakker** kan verspreid door het land worden waargenomen. De rupsen eten van verschillende loofbomen, waaronder eik. Vanwege de haren worden de rupsen weleens met de eikenprocessierups verward, maar die van de plakker zijn in elk stadium goed te herkennen door vier gepaarde blauwe stippen gevolgd door gepaarde rode stippen op de rug van de rups.

De rupsen van de **grote beer** zijn zwart met wittige wratten. Op de bovenkant zitten haren met een donkere basis en lichtere uiteinden. Op het borststuk en de flank zitten kortere bruinrode haren. Deze soort wordt voornamelijk in de duinen en de nattere delen van Nederland gevonden waar hij leeft van verschillende kruiden zoals waterzuring, maar ook van bijvoorbeeld wilgen. De soort overwintert als rups en in mei kunnen de bijna volgroeide rupsen worden gevonden.

Verder beginnen de rupsen van stippelmotten ook weer talrijk te worden. Meer hierover op [pagina 14-17](#) van deze Vlinders. Enthousiast geworden om op zoek te gaan en rupsen op naam te brengen? Dan zijn '[Het nachtvlinderboek](#)' van Jeroen Voogd, de '[Field Guide to the Caterpillars of Great Britain and Ireland](#)' en natuurlijk de [soortpagina's](#) op onze website goede bronnen om meer te leren. ●

